

Wychodząc poza urząd miasta Korzyści oraz jak można je osiągnąć

Kluczowe założenia:

- Niniejszy przegląd polityk eksploruje nowe sposoby angażowania się samorządów w oddolne inicjatywy dotyczące złożonych wyzwań, z którymi zmagają się społeczności

- Kontakt z inicjatywami pomaga samorządom być aktywnym graczem w dynamice przemian lokalnej wspólnoty

- Poznanie właściwości podejścia „areny wspólnoty” może być przydatne dla samorządów, jak i dla zaangażowanych obywateli, by wspólnie rozwijać drogę w kierunku bardziej zrównoważonych wspólnot

- W otwartych procesach, aktorzy powinni występować jako jednostki, nie jako przedstawiciele swoich instytucji

- Długofalowe wizje mogą łączyć nawet różnorodne grupy, tworząc nowe pomysły, służąc jako wskazówki dla codziennej pracy

Autorzy:

Ralph Piotrowski
Susanne Langsdorf
Ania Rok

Współpracownicy:

Julia Wittmayer
Katharina Umpfenbach

Picture: laigh jg - Flickr

JAK MOŻEMY WYZWOLIĆ POTENCJAŁ ZMIAN WSPÓLNOT LOKALNYCH? – PROJEKT INCONTEXT

InContext wskazał warunki ramowe, które umożliwiają przemiany społeczne ukierunkowane na środowisko, skuteczne ekonomicznie i różnorodne kulturowo. Celem było lepsze zrozumienie jak kształtowane jest zrównoważone zachowanie przez oddziaływanie wzajemne pomiędzy czynnikami zewnętrznymi (np. normy społeczne, polityki, infrastruktura) oraz uwarunkowaniem wewnętrznym (np. wartości i przekonania). Badania przeprowadzono poprzez cztery studia przypadku oraz trzy projekty pilotażowe. Studia przypadku koncentrowały się na istniejących przykładach działań o alternatywnym charakterze w konsumpcji energii i żywności. Projekty pilotażowe rozwinęły innowacyjną metodę badawczą opartą na działaniu – „arenę wspólnoty” – i zastosowały ją w trzech lokalnych społecznościach. Proces miał na celu umożliwienie jednostkom rozwinięcie długoterminowych wizji zrównoważonej społeczności oraz podjęcie natychmiastowych działań.

3-letni projekt prowadzony był przez: Ecologic Institute, Holenderski Instytut Badania Przemian (DRIFT), ICLEI- Samorzady dla Zrównoważonego Rozwoju, Instytut Środowiska Rolniczego i Leśnego PAN, Instytut Badawczy Zrównoważonej Europy (SERI), Uniwersytet Technologiczny Delft (TU-Delft), Centrum dla Badań Środowiska Helmholtz (UFZ) i Wolny Uniwersytet Brukseli (ULB).

1 Czasy się zmieniają

Czytaj też: Nisze alternatywnej zbiorowej konsumpcji i produkcji.
Synteza Raportu Studiów Przypadku

W lokalnych społecznościach następuje zmiana. Od miejskiego ogrodnictwa i sieci dzielenia się należącymi do wspólnot farm wiatrowych – inicjatywy mieszkańców pojawiają się w całej Europie poszukując odpowiedzi na współczesne wyzwania. Cel zaangażowania może być bardzo konkretny – odnowa opuszczonego miejskiego centrum lub choćby zwiększone zapotrzebowanie na żywność lokalnego pochodzenia – tematyka jednak jest powiązana z szerszymi wyzwaniami społecznymi, jak np. starzejące się społeczeństwo w długotrwałym kryzysie ekonomicznym, czy też globalizacja odciskająca swoje piętno na środowisku naturalnym i będąca przy tym bardzo niesprawiedliwa.

Z drugiej strony samorządy w ostatnich dekadach pogłębiły swoje doświadczenie w procesach współuczestnictwa. Władze lokalne często zajmują w tych procesach przewodnią rolę: proponują programy, zapraszają uczestników, definiują sam proces, a czasem nawet oczekiwane wyniki – np. by uzyskać zgodę dla danego projektu infrastrukturalnego lub informację zwrotną na temat planowania przestrzennego. Inne procedury uczestniczące stanowią element szerszego podejścia, jak choćby Agenda Lokalna 21, której procesy rozpoczęły się w wielu gminach od lat '90 XX w. Skuteczna organizacja publicznych procesów uczestniczących nie jest zadaniem łatwym. Puste rzędy siedzeń podczas spotkań i stali bywalcy poruszający w kółko te same sprawy nie są niczym nowym dla osób zajmujących się wdrażaniem w życie procesów uczestniczenia.

Niniejszy przegląd polityk daje obraz nowych sposobów zaangażowania aktorów życia lokalnego, którzy już pracują lub chcieliby się zmierzyć ze sprawami wyzwań zrównoważonego rozwoju stojących przed wspólnotami lokalnymi. Treść dokumentu opiera się na doświadczeniach zebranych przy pracy nad projektem InContext. W tym badaniu zespół naukowców zaobserwował cztery aktualnie funkcjonujące inicjatywy alternatywnej produkcji i konsumpcji żywności i energii oraz zainicjował trzy lokalne procesy przemian nazywane „arenami wspólnoty”. Bazując na zasadach zarządzania zmianą, badacze współpracowali z zaangażowanymi obywatelami by wykreować długoterminową wizję i program, jak dojść do zrównoważonej wspólnoty. Dodatkowe uwagi pochodzą z intensywnej wymiany informacji i opinii z reprezentantami samorządów podczas warsztatów organizowanych w trakcie trwania projektu.

2 Przyjemność i korzyść spotkań z ludźmi

DLACZEGO SAMORZĄDY MOGĄ CHCIEĆ SIĘ ZBLIŻYĆ DO INICJATYW ROZWIJANYCH W LOKALNYCH WSPÓLNOTACH?

Współpraca z inicjatywami obywatelskimi pomaga samorządom pozostawać istotnymi i aktywnymi graczami w toczącej się dynamice zmian

Lokalne inicjatywy oddolne przyczyniają się do kształtowania zmiany społecznej. Te inicjatywy są czasem inspirowane przez chęć poprawy dobrobytu samych uczestników, czy też całych wspólnot, kiedy indziej, stanowią wyraz rosnącego niezadowolenia funkcjonującymi systemami produkcji i konsumpcji. W niektórych przypadkach inicjatywy i projekty rozwijają się przy współpracy z przedstawicielami władz lokalnych, jednak najczęściej pojawiają się bez wsparcia, czy nawet wiedzy gminy.

Stając w obliczu takich inicjatyw, władze lokalne mogą przyjąć postawę obserwatorów, pasażerów lub kierowców. Inaczej mówiąc, mogą pozostawić je same sobie, mogą próbować sterować lub instytucjonalizować działania, mogą też angażować się w konstruktywny dialog na zasadzie partnerstwa. Badania przeprowadzone w ramach projektu InContext sugerują, że zaangażowanie się w dialog daje korzyści obu stronom.

WŁADZE LOKALNE JAKO OBSERWATOR

Inicjatywy zawsze funkcjonują w kontekście sektora publicznego

Na wszystkie lokalne działania dążące do rozpoczęcia zmiany we wspólnocie ma wpływ administracja publiczna. Nawet, gdy działania są rozwijane bez wsparcia władz, prowadzące je osoby podlegają wielu przepisom i regulacjom czy to z poziomu lokalnego, czy też krajowego albo nawet europejskiego. Przykładem mogą być analizowane w projekcie InContext farmy biodynamiczne, które otrzymywały subsydia z Unii i musiały w związku z tym spełniać normy narzucone przez UE. Podobnie miała się sprawa z inwestycjami energetycznymi inicjowanymi przez wspólnotę, a podlegającymi krajowym i lokalnym przepisom dotyczącym planowania przestrzennego i wielu innym regulacjom.

Poza regulacjami prawnymi istotny wpływ na lokalne inicjatywy ma również dostępność oraz wykorzystanie przestrzeni publicznych. Czy teren rolniczy zostanie przeznaczony pod budowę czy może będzie przestrzenią dla upraw organicznych? Czy centrum kultury będzie utrzymywane jako obszar spotkań i dyskusji, czy budynek zostanie sprzedany prywatnym inwestorom? Bez odpowiedniej komunikacji samorząd nie może dowiedzieć się o wyzwaniach, z jakimi zmagają się oddolne inicjatywy, a w związku z tym nie może w żaden sposób wesprzeć zaangażowanych grup.

Niektóre inicjatywy nie wymagają współpracy z samorządem, inne będą nawet próbowały uniknąć jakiegokolwiek zaangażowania władz lokalnych w obawie o zaistnienie konfliktów. W tych przypadkach wskazane jest wyjątkowo wrażliwe podejście, a czasem nawet rozważne nie przeszkadzanie. Najistotniejszą wydaje się zatem być wymiana informacji na bezpośrednim poziomie oraz budowa wzajemnego zaufania.

Czytaj też: Raport o empirycznych studiach przypadku

WŁADZE LOKALNE JAKO DRUGI PILOT

Współpraca władz samorządowych i inicjatyw oddolnych może być korzystna dla obu stron

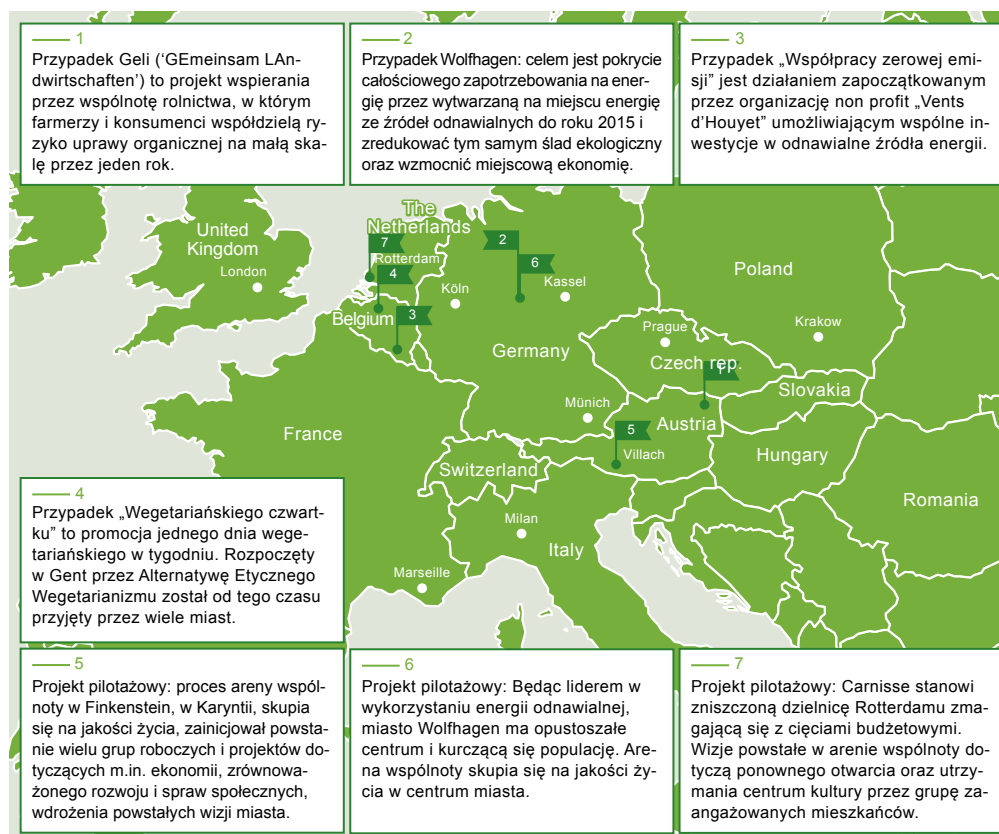
Kontakt z inicjatywami oddolnymi może pomóc władzom lokalnym w rozpoznaniu szerszych zmian społecznych oraz tego, jak one oddziałują na społeczność lokalną. Wiele inicjatyw współgra z celami długoterminowymi zakładanymi przez władze krajów, jak choćby zrównoważona produkcja żywności, wsparcie w zakresie zdrowia publicznego, czy kwestie związane ze środowiskiem. Stąd też samorządy mogą uzyskać świeże pomysły, w jaki sposób przyspieszyć działania dążące do realizacji celów rządowych. Ponadto samorząd może uzyskać wiedzę osób wtajemniczonych i bezpośrednio zainteresowanych o potrzebach, które się pojawiają wewnątrz wspólnoty, a mogły pozostać pominięte lub niezauważone. W skrócie można stwierdzić, że wymiana wiedzy z zaangażowanymi w inicjatywy dotyczące alternatywnych sposobów życia może pomóc samorządom w byciu aktywnym uczestnikiem toczących się przemian w gminie i dzięki temu pozostawać istotną częścią lokalnego życia społecznego.

Dialog i współpraca może przyjąć wiele form, jedną z bardziej formalnych, o określonej strukturze, jest „arena wspólnoty”. Procesy areny przede wszystkim mają na celu umożliwienie mieszkańcom stworzenia długoterminowej wizji dotyczącej ich wspólnoty oraz identyfikację obszarów wymagających natychmiastowego działania. Arena wspólnoty opiera się na założeniach zarządzania zmianą, które zostały określone, by ukierunkować przemiany na zrównoważony rozwój. Podkreśla się, że współczesne społeczeństwo spotyka się z szeregiem złożonych problemów, które są powiązane z istotnymi decyzjami, prowadzą do niepewności i angażują wiele ludzi. Stawić czoła tym wyzwaniom można jedynie wówczas, gdy uda się osiągnąć zmianę kulturową i strukturalną.

W kolejnych paragrafach omawianych jest kilka kluczowych elementów podejścia „areny wspólnoty”, przedstawione są również informacje o tym, jak to podejście może być skutecznie zaaplikowane podczas włączania się samorządów w inicjatywy oddolne.

Czytaj też: Arena wspólnoty. Wskazówki metodologiczne

Rysunek 1: Przegląd projektów pilotażowych i studiów przypadku w projekcie InContext

3 Wychodząc poza urząd miasta

Współdzielone zaangażowanie jest możliwe tylko w przypadku współdzielonej władzy

Gdy władze lokalne spotykają się z zaangażowanymi mieszkańcami, by współpraca przebiegała pomyślnie, wszyscy powinni się dzielić swoimi uwagami. Badacze zajmujący się zrównoważoną zmianą dochodzą do wniosków, że współdzielone zaangażowanie umożliwia współdzielenie władzy. Podczas pracy władze lokalne nie powinny decydować się na ograniczony program działania, ale raczej starać się spojrzeć na całą różnorodność występującą w gminie oraz pozostawić możliwość wyboru różnych rozwiązań podczas całego procesu. W ten sposób mieszkańcy mogą poruszać kwestie uznawane za najważniejsze dla wspólnoty zamiast odgórnego definiowania tematów przez samorząd.

W projektach pilotażowych rozpoczęto program spotkań z mieszkańcami, pozostawiając go otwartym. Uczestnicy procesów, głównie mieszkańcy, sami ustalali priorytety w dyskusji. Podczas gdy w tej fazie władze lokalne nie ingerowały w dyskusję, w dalszej kolejności następowała ciągła wymiana opinii pomiędzy uczestnikami a samorządem.

WZIĄĆ URLOP OD SWOICH RÓL W CHRONIONYM OTOCZENIU

Zmiana zaczyna się od ludzi, a instytucje mogą za nią podążyć

W bardziej tradycyjnych sposobach uczestnictwa władze lokalne i mieszkańcy są zazwyczaj bardziej związani rolami, jakie pełnią. Owe role niosą ze sobą szereg oczekiwań wobec innych aktorów oraz współdzielonych przekonań i założeń wewnątrz grup, niezależnie czy mowa o władzach lokalnych, naukowcach, czy inicjatorach działań. By znaleźć innowacyjne rozwiązania za pomocą nowych form uczestnictwa konieczna jest współpraca innego typu. Wymaga ona odejścia od tradycyjnych definicji pełnionych ról.

Stworzenie możliwości dla aktorów, by ci mogli wyrazić swoje przekonania, również te wynikające z pełnionych ról, wymaga wymiany poglądów w atmosferze wzajemnego szacunku przy wsparciu wykwalifikowanej osoby prowadzącej spotkanie. Głównym celem takiej rozmowy jest umożliwienie wytworzenia wspólnego sposobu rozumienia problemu oraz tego, w jakim kierunku wspólnota ma zmierzać. Powstanie wspólnego celu i poszukiwanie odpowiadających panującym zwyczajom rozwiązań będzie konsekwencją podjętych działań.

Na arenie wspólnoty ludzie spotykają się jako jednostki wraz ze swoim systemem wartości, przekonaniem, emocjami i nadziejami, ale także wraz z nawykami i interesami wynikającymi z reprezentowania określonych instytucji. Przestrzeń instytucjonalna stanowi obszar chroniony w przenośni, ale także w sensie dosłownym: spotkania powinny się odbywać na neutralnym terenie – poza urzędem miasta! Umożliwienie „wyjścia z ratusza” w kontekście lokalnym może przynieść wiele pozytywów, a zarówno prowadzący spotkanie, jak i jego uczestnicy czują się wówczas komfortowo. Ponadto, takie umiejscowienie spotkania ma szansę umożliwić poznawanie potrzeb podkreślanych przez uczestników prowadzących do określonych zachowań (określanych jako „kontekst wewnętrzny”). Możliwym sposobem postępowania jest prowadzenie pytań „krok po kroku” np. „dlaczego jest to dla Ciebie istotne?”.

Pierwszy austriacki program rolnictwa wspieranego wspólnotowo

Organizatorzy powinni wyraźnie określić cel, jaki chcą poprzez proces osiągnąć i jakie są możliwe ograniczenia

OKREŚLENIE OCZEKIWAŃ

W wielu procesach uczestniczących sam cel, sposób uczestniczenia i możliwy efekt prac są dla biorących udział niejasne. Niejasności dotyczące tych podstawowych spraw mogą stać się źródłem nieporozumień i frustracji. Stąd też, by uniknąć powyższej sytuacji, już na samym początku procesu wszystkie oczekiwania muszą być jasno określone.

Organizatorzy lub moderatorzy powinni wyjaśnić, jakie mają oczekiwania wobec wszystkich podstawowych elementów procesu, nie pomijając tego „kto” (interesariusze, aktywni obywatele, politycy, władze lokalne), „dlaczego” (informacje, planowanie, legitymizacja decyzji, upodmiotowienie), także tego „gdzie” i „jak”. Nawet jeśli te rzeczy wydają się oczywiste, to z szerszego doświadczenia z procesem uczestniczącym można wnioskować, że oczekiwania rzadko są wyrażane w bezpośredni sposób. Często jednostki działają na bazie swoich własnych założeń i wierzą, że inni je powszechnie podzielają. Dlatego wszystkie strony uczestniczące powinny otwarcie przedyskutować

możliwe ograniczenia ich zaangażowania, zwłaszcza jeśli wynikają z presji czasowej lub finansowej. Przykładem może być proces areny wspólnoty zapoczątkowany w ramach projektu InContext, gdzie moderatorzy poinformowali uczestników na samym początku, czy i w jakiej mierze znajdują się środki finansowe na realizację niektórych pomysłów uczestników.

PRZEWODNIA SIŁA WIZJI

Wyzwania stojące przed samorządami i problemy, którym usiłują przeciwstawić się inicjatywy lokalne są już z samej natury bardzo złożone i nie posiadają od razu zdefiniowanych rozwiązań. Rozwiązanie musi raczej zostać wypracowane poprzez wspólny proces uczenia się, pozwalający na próby i błędy oraz na przystosowanie się w czasie. Nie ma wątpliwości, że ta podróż nie może zawsze iść gładko. Niezależnie od tego, jak dobrze strony rozumieją nawzajem swoje stanowiska, jak dobrze proces jest moderowany albo jak w pełni strony rozumieją sam proces, z czasem ludzie zaczną się ze sobą nie zgadzać odnośnie tego, co jest dobre dla wspólnoty.

W procesie areny wspólnoty projektu InContext, stworzenie wizji jak wspólnota powinna wyglądać w długim terminie pomogło ujednoczyć grupy. Taka wizja daje możliwość umiejscowienia działań zwykłych obywateli i aktywistów w szerszej perspektywie. Pozwala to każdemu na określenie swojego miejsca w przyszłości (np. w roku 2050) i spojrzenie z tego punktu widzenia na teraźniejszość. Ten proces, nazywany „backcastingiem”, pozwala zobaczyć działania, które musiałyby się zdarzyć, by osiągnąć założony cel w przyszłości. Działania zidentyfikowane w tym procesie mogą stać się bezpośrednimi „następnymi krokami”. W przeciwieństwie do tradycyjnych procesów politycznych, które dotyczą zazwyczaj tylko jednej kadencji, takie wizje wspólnej przyszłości pozwalają ludziom wyjść poza ich bezpośrednie interesy. Ponadto pozwalają na formułowanie długofalowych celów, jak choćby zrównoważony rozwój, którego elementy są trudne do wprowadzenia poprzez codzienne działania.

Tworzenie wspólnych wizji dla wspólnoty ma dużą moc jednoczącą i wskazującą drogę

Czytaj też: Raport dot. projektów pilotażowych dla roku 1, 2 i 3

Obraz z dokumentu o wizji dla Carnisse

4 Wyzwania i ograniczenia

KWESTIA LEGITYMIZACJI DEMOKRATYCZNEJ

Jak są podejmowane decyzje publiczne i do jakiego stopnia proces podejmowania decyzji jest reprezentatywny – są to podstawowe pytania w kwestii demokracji. Władze publiczne mogą powątpiewać w legitymizację działań lokalnych kształtujących bezpośrednie otoczenie. Wybrani liderzy lub funkcjonariusze państwowi mogą zareagować na inicjatywy lokalne ambiwalentnie – z jednej strony mogą chcieć wesprzeć zaangażowanych mieszkańców, z drugiej natomiast mogą spojrzeć na inicjatywę lokalną jak na zagrożenie dla własnej osoby jako reprezentanta obywateli, który posiada specjalną wiedzę i został wybrany, by pełnić obowiązki publiczne.

Pytania o legitymizację demokratyczną są istotne i nie powinny być pomijane. Co prawda inicjatywy lokalne nie realizują obowiązków publicznych, ale zamiast tego zajmują się sprawami pominiętymi lub pozostawionymi samym sobie przez odchodzące władze (lokalne lub krajowe). Docierając do tych inicjatyw władze samorządowe mogą pogłębić ich tematykę i znaleźć lepsze sposoby by realizować zadania i odpowiadać na potrzeby wspólnoty.

Procesy uczestniczenia, wraz z zarządzaniem przemianami, nigdy nie są w pełni reprezentatywne. Jednak jeśli są rozumiane jako przestrzeń raczej do generowania pomysłów niż jako ciało podejmujące decyzje, o wiele łatwiej je uzasadnić i uzyskać powszechną akceptację. Organizatorzy, moderatorzy i uczestnicy powinni przedyskutować kwestie legitymizacji demokratycznej i zdefiniować procedurę dzielenia się wynikami procesów uczestniczących szerzej ze społecznością lokalną i, jeśli jest to konieczne, w jaki sposób konkretne propozycje mogą być przedstawione ciałom decyzyjnym, jak choćby rada miasta. Przykładem może być proces areny wspólnoty zapoczątkowany w projekcie InContext, gdzie grupy biorące udział w arenie prezentowały długofalowe wizje w wystąpieniach publicznych i zapraszały do komentowania innych mieszkańców.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA PROCESY OTWARTE

Władze publiczne są odpowiedzialne za swoje działania i za jakość realizowanych usług publicznych. Wybrani przedstawiciele są oceniani przez wyborców, podczas gdy administratorzy odpowiadają przed swoimi przełożonymi. W konsekwencji władze publiczne mają interes w ustalaniu celów i w pokazywaniu, że pieniądze państwowe oraz czas pracy kadry urzędniczej będą inwestowane by osiągnąć te cele najefektywniej jak tylko się da. Nawet w przypadkach, gdy żadne pieniądze nie są wydatkowane lub też środki na daną inicjatywę pochodzą z innego źródła, choćby z Unii Europejskiej, władze są uznawane jako odpowiedzialne za wybór, kogo włączyć w działanie lub kogo wesprzeć.

Dla odróżnienia, wiele inicjatyw lokalnych lub procesów zarządzania zmianą jest znacznie bardziej skupionych na samym procesie. Celem zarządzania zmianą może być np. otwarcie przestrzeni dla zaangażowanych mieszkańców by stworzyć wspólną wizję i wcielić w życie ich pomysły na poprawę jakości życia. Działanie to jest z założenia procesem otwartym i o charakterze eksperymentalnym. Dlatego nie jest ani pożądane, ani możliwe by z góry zdefiniować, na jakie konkretne cele środki publiczne miałyby być wydatkowane. Ponadto dążąc do zrównoważonego rozwoju zmiana musi pochłonąć więcej czasu i stąd też może być bardziej kosztowna (w sensie wartości środków) niż realizacja typowego odgórnego działania. Władze lokalne, które zaangażują się w kosztowne procesy bez bezpośredniej kontroli będą obarczone odpowiedzialnością za swoje działania. Władze lokalne, by uprawomocnić swoje decyzje, muszą wskazać zalety otwartych procesów, najlepiej opierając się na przykładach dobrych praktyk pochodzących z innych

Czytaj też: Synteza raportu o projektach pilotażowych (opublikowany w lipcu 2013)

wspólnot. Zarówno dla inicjatyw lokalnych, jak i dla władz publicznych, wspólna dyskusja nad potencjalnymi korzyściami wynikającymi z otwartych procesów oraz komunikowanie ich szerszej publiczności, może stanowić pomocne ćwiczenie. Procesy otwarte, o relatywnie trudnych do przewidzenia efektach, mogą prowadzić do nowych spojrzeń i rozwiązań, które byłyby niemożliwe do osiągnięcia poprzez zwykłe procesy planowania eksperckiego. Część z nich jest przestrzenią porażek, ale prowadzi do uczenia się na błędach. Pomimo że procesy otwarte nie są rozwiązaniem wszystkich problemów, ich eksperymentalny charakter daje możliwość uczenia się i daje mieszkańcom podmiotowość.

5 Moc relacji opartych na zaufaniu

Wszystkie inicjatywy oddolne się różnią, a władze samorządowe muszą, w każdym przypadku indywidualnie, określić ich rolę. Często jednak oczekuje się współpracy ze strony inicjatywy oraz tego, że będzie korzystną dla samorządu lokalnego. Proces zarządzania zmianą, jak choćby „arena wspólnoty” rozwinięta w projekcie InContext, umożliwia wykorzystanie nowych form zaangażowania w radzenie sobie z fundamentalnymi wyzwaniami codzienności społeczeństw lokalnych. By procesy były owocne, muszą być zaprojektowane w przemyślany sposób. Włączenie się zaangażowanych mieszkańców stanowi wstępny warunek, by proces mógł rozkwitnąć. Współpraca zaangażowanych obywateli i władz samorządowych musi mieć charakter partnerski, tak aby obie strony wносиły swoją wiedzę, wartości i pomysły. W podejściu zarządzania zmianą natura tego związku jest diametralnie inna od tradycyjnych form zarządzania, zdominowanych przez wiedzę ekspercką i odgórne tworzenie polityk. Ten proces charakteryzuje wzajemny szacunek, brak ukierunkowania, otwartość programu i kreatywność.

SŁOWNICZEK POJĘĆ:

Arena wspólnoty	Arena wspólnoty jest narzędziem współtworzącym zrównoważone zachowania we wspólnotach lokalnych, łącząc spostrzeżenia z zarządzania zmianą, „backcastingu” i psychologii społecznej. Poprzez wspólną pracę nad zrozumieniem aktualnych wyzwań, wyobrażenie wspólnej przyszłości, identyfikację dróg działania i rozpoczęcie eksperymentów wcielających działania w życie, narzędzie to wspiera wielopodmiotowy proces uczenia się w zmianie nakierowanej na zrównoważony rozwój.
Inicjatywa lokalna (lub nisza)	Częściowo chroniona przestrzeń dla eksperymentów z innowacyjnymi działaniami, które mogą przyczynić się do powstania nowych sposobów osiągania celów społecznych. Te nisze „alternatywnej” konsumpcji i produkcji wyłaniają się częściowo w opozycji dla „typowych” sposobów konsumpcji i produkcji.
Przemiana	Przemiana może być definiowana jako stopniowy, ciągły proces zmian, gdzie strukturalny charakter społeczeństwa (lub złożony podsystem społeczeństwa) zmienia swoją postać. Przemiany nie są jednakowe, proces przemiany nie jest też deterministyczny: są duże różnice w skali zmiany i okresu, którego dotyczy. Przemiany zawierają szereg możliwych dróg rozwoju, których kierunek, skala i prędkość zależy od polityki rządowych, ale nie jest w pełni przez władze kontrolowana.
Zarządzanie zmianą	Zarządzanie zmianą ma na celu radzenie sobie z uporczywymi problemami społecznymi poprzez propozycje innowacyjnych koncepcji zarządzania bazujących na teorii złożoności, teoriach społecznych i spostrzeżeniach z nauk o zarządzaniu. Zarządzanie zmianą skupia się na tworzeniu i organizowaniu przestrzeni dla procesów społecznego poszukiwania i uczenia się.
Zrównoważona przemiana	Przemiana zrównoważona opisuje specyficzny typ przemiany, radykalną transformację w kierunku zrównoważonego społeczeństwa jako reakcję na szereg uporczywych problemów, z którymi muszą się mierzyć współczesne społeczeństwa.
Wizja	Wizja wyrażająca pożądaną przyszłość.

Autorzy pragną podziękować konsorcjum projektu InContext i Radczej Doradczej za cenne komentarze i wcześniejsze wersje niniejszego przeglądu polityk.